

Bruksela, 15 listopada 2018 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0254(COD)

14094/1/18
REV 1

POLMIL 206
COMPET 760
RECH 480
CFSP/PESC 1029
CSDP/PSDC 646
COPS 424
EUMC 188
ECOFIN 1039
IND 335
MI 818
EMPL 525
EDUC 419
CADREFIN 340
CODEC 1950

NOTA DO PUNKTU A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	13951/1/18 REV 1
Nr dok. Kom.:	10084/18 + ADD 1 + ADD 2
Dotyczy:	Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiającego Europejski Fundusz Obronny (pierwsze czytanie) – Częściowe podejście ogólne

1. 13 czerwca 2018 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek w sprawie ustanowienia Europejskiego Funduszu Obronnego¹.
2. 14 czerwca 2018 r. Coreper uzgodnił mandat Grupy Przyjaciół Prezydencji (Europejski Fundusz Obronny)²; grupa ta rozpoczęła analizowanie wniosku na posiedzeniu, które odbyło się 10–11 lipca 2018 r.

¹ Dok. 10084/18 + ADD 1.

² Dok. 9972/18.

3. W wyniku prowadzonej na kilku posiedzeniach analizy wniosku grupa wypracowała – na posiedzeniu 7 listopada 2018 r. – bardzo szerokie porozumienie co do projektu tekstu.
4. Ponieważ przedmiotowy wniosek wchodzi w skład pakietu wniosków powiązanych z WRF, wszystkie przepisy mające skutki dla budżetu lub o charakterze horyzontalnym zostały na razie odłożone na bok, a tym samym wyłączone z zakresu częściowego podejścia ogólnego – w oczekiwaniu na dalsze postępy prac nad WRF. Przepisy te, które umieszczono w tekście w nawiasach kwadratowych, dotyczą ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich (motyw 37), ogólnego celu wydatków z unijnego budżetu na wsparcie celów związanych z klimatem (motyw 41), ogólnej puli środków finansowych przeznaczonych na realizację programu (art. 4 ust. 1) oraz indykatywnych kwot przydzielonych na działania badawcze i rozwojowe (art. 4 ust. 2), a także przepisów dotyczących zasobów przydzielonych państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego (art. 4 ust. 5), przepisów dotyczących państw trzecich, które mają być uznawane za państwa stowarzyszone w ramach funduszu (art. 5), oraz odniesienia do rozporządzenia w sprawie Programu InvestEU (art. 8 ust. 2a).
5. 14 listopada 2018 r. Coreper uzgodnił tekst w wersji zamieszczonej w załączniku.
6. Rada jest proszona o wypracowanie częściowego podejścia ogólnego w sprawie przedmiotowego wniosku.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające Europejski Fundusz Obronny

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 173 ust. 3, art. 182 ust. 4, art. 183 i art. 188 akapit drugi,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W europejskim planie działań w sektorze obrony, przyjętym w dniu 30 listopada 2016 r., Komisja zobowiązała się do uzupełniania, lewarowania i konsolidowania wspólnych wysiłków państw członkowskich na rzecz rozbudowy zdolności technologicznych i przemysłowych w dziedzinie obronności jako reakcji na wyzwania związane z bezpieczeństwem, jak również w celu wsparcia konkurencyjnego w skali globalnej, innowacyjnego i efektywnego europejskiego przemysłu obronnego w całej Unii. Zaproponowano w nim w szczególności uruchomienie Europejskiego Funduszu Obronnego („fundusz”) w celu wspierania inwestycji we wspólne badania naukowe i wspólny rozwój produktów i technologii obronnych, a co za tym idzie, wspierania synergii i efektywności kosztowej, a także promowania wspólnych zakupów i wspólnego utrzymania wyposażenia obronnego przez państwa członkowskie. Fundusz ten uzupełniałby przeznaczone już na ten cel finansowanie krajowe i powinien działać jako zachęta dla państw członkowskich do większej współpracy i większych inwestycji w obronność. Fundusz miałby wspierać współpracę w trakcie całego cyklu życia produktów i technologii obronnych.
- (2) Fundusz przyczyniłby się do stworzenia silnej, konkurencyjnej i innowacyjnej europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego i byłby zbieżny z inicjatywami unijnymi na rzecz bardziej zintegrowanego europejskiego rynku wyposażenia obronnego, a w szczególności z dwoma dyrektywami¹ – w sprawie zamówień publicznych oraz w sprawie unijnych transferów produktów związanych z obronnością – przyjętymi w 2009 r.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie, Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1; dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76.

- (3) Zgodnie ze zintegrowanym podejściem oraz w celu przyczynienia się do zwiększenia konkurencyjności i potencjału innowacyjnego unijnego przemysłu obronnego należy ustanowić Europejski Fundusz Obronny. Fundusz powinien mieć na celu zwiększenie konkurencyjności, innowacyjności, efektywności oraz autonomii unijnego przemysłu obronnego, przyczyniając się w ten sposób do osiągnięcia strategicznej autonomii Unii poprzez wspieranie współpracy transgranicznej między państwami członkowskimi oraz współpracy między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi, organami administracji krajowej, organizacjami międzynarodowymi i uczelniami, w fazie badawczej oraz w fazie rozwoju produktów i technologii obronnych. Aby osiągnąć bardziej innowacyjne rozwiązania i spowodować otwarcie rynku wewnętrznego, fundusz powinien wspierać transgraniczny udział małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz spółek o średniej kapitalizacji z sektora obronności.
- (4) Faza badawcza i technologiczna jest kluczowym elementem, ponieważ warunkuje zdolności europejskiego przemysłu i jego autonomii w zakresie rozwoju produktów oraz dla niezależności państw członkowskich jako użytkowników końcowych w zakresie obronności. Faza badawcza związana z rozwojem zdolności obronnych może obejmować znaczące ryzyko, w szczególności związane z niskim poziomem dojrzałości i zaburzeniem technologii. Faza rozwoju, która następuje zwykle po fazie badawczej i technologicznej, pociąga za sobą również znaczące ryzyka i koszty, które utrudniają dalsze wykorzystywanie wyników badań i niekorzystnie wpływają na konkurencyjność i innowacyjność unijnego przemysłu obronnego.
- (5) Fundusz nie powinien wspierać badań podstawowych, które powinny być wspierane przez inne programy, lecz może uwzględniać badania podstawowe ukierunkowane na obronność, które mogą stworzyć podstawy opracowania rozwiązań dostrzeżonych lub spodziewanych problemów bądź możliwości.

- (6) Fundusz mógłby wspierać działania odnoszące się zarówno do tworzenia nowych, jak i modernizacji istniejących produktów i technologii, Działania służące modernizacji już istniejących produktów i technologii obronnych powinny kwalifikować się do wsparcia jedynie wtedy, gdy istniejące wcześniej informacje niezbędne do przeprowadzenia danego działania nie są objęte żadnymi ograniczeniami ze strony niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich w sposób uniemożliwiający przeprowadzenie tego działania. W przypadku ubiegania się o finansowanie unijne podmioty prawne powinny przekazywać odpowiednie informacje w celu ustalenia braku ograniczeń. W przypadku braku takich informacji finansowanie unijne nie powinno być możliwe.
- (7) Aby zapewnić przestrzeganie międzynarodowych zobowiązań Unii i jej państw członkowskich podczas wdrażania niniejszego rozporządzenia, działania związane z produktami lub technologiami, których stosowanie, rozwój lub produkcja są zakazane na mocy prawa międzynarodowego, nie powinny otrzymywać wsparcia z funduszu. W związku z tym kwalifikowalność działań w zakresie nowych produktów lub technologii obronnych, takich jak te, które zostały specjalnie zaprojektowane do przeprowadzania śmiertelnych ataków bez jakiegokolwiek kontroli człowieka nad decyzjami co do ich użycia, powinna również być uzależniona od zmian w prawie międzynarodowym.
- (8) Trudności związane z uzgodnieniem skonsolidowanych wymogów dotyczących zdolności obronnych i wspólnych specyfikacji technicznych lub norm przeszkadzają we współpracy transgranicznej między państwami członkowskimi oraz między podmiotami prawnymi mającymi siedziby w różnych państwach członkowskich. Brak takich wymogów, specyfikacji i norm doprowadził do zwiększonej fragmentacji sektora obronności, złożoności technicznej, opóźnień i zawyżonych kosztów, a także zmniejszonej interoperacyjności. Uzgodnienie wspólnych specyfikacji technicznych powinno być warunkiem wstępnym dla działań wiążących się z wyższym poziomem gotowości technologicznej. Działania prowadzące do wypracowania wspólnych wymogów w zakresie zdolności obronnych, a także działania mające na celu wspieranie tworzenia wspólnej definicji specyfikacji technicznych lub norm powinny się również kwalifikować do wsparcia z funduszu.

- (9) Ponieważ celem funduszu jest wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przemysłu obronnego Unii poprzez lewarowanie i uzupełnienie opartych na współpracy działań w dziedzinie badań i technologii obronnych oraz ograniczanie ryzyka dotyczącego fazy rozwoju wspólnych projektów, działania związane z badaniami i rozwojem produktów lub technologii obronnych powinny spełniać kryteria kwalifikowalności, aby korzystać ze środków funduszu. Dotyczy to również modernizacji, z uwzględnieniem interoperacyjności, istniejących produktów i technologii obronnych.
- (10) Mając na uwadze fakt, że fundusz ma przede wszystkim na celu wzmocnienie współpracy między podmiotami prawnymi i państwami członkowskimi w całej Europie, dane działanie powinno się kwalifikować do finansowania wtedy, gdy jest podejmowane w ramach współpracy co najmniej trzech podmiotów prawnych z siedzibą w co najmniej trzech różnych państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych. Co najmniej trzy z tych kwalifikujących się podmiotów, które mają siedzibę w co najmniej dwóch różnych państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych, nie powinny znajdować się pod kontrolą, bezpośrednio lub pośrednio, przez ten sam podmiot ani nie powinny kontrolować siebie nawzajem. W tym kontekście kontrolę należy rozumieć jako zdolność do wywierania decydującego wpływu na podmiot prawny, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny. Biorąc pod uwagę szczególne cechy technologii przełomowych w dziedzinie obronności, jak również szczególne cechy badań, działania te mogłyby być prowadzone przez pojedynczy podmiot prawny. W celu wzmocnienia współpracy między państwami członkowskimi w ramach funduszu można wspierać również wspólne zamówienia przedkomercyjne.
- (11) Zgodnie z [odniesienie powinno zostać uaktualnione stosownie do nowej decyzji w sprawie KTZ: art. 94 decyzji Rady 2013/755/UE²] podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich (KTZ) powinny kwalifikować się do finansowania, z zastrzeżeniem zasad i celów funduszu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dane KTZ są powiązane.

² Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

- (12) Ponieważ fundusz ma na celu zwiększenie konkurencyjności i efektywności unijnego przemysłu obronnego, do wsparcia powinny się zasadniczo kwalifikować wyłącznie podmioty mające siedzibę w Unii lub w państwach stowarzyszonych, które nie znajdują się pod kontrolą niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich. W tym kontekście kontrolę należy rozumieć jako zdolność do wywierania decydującego wpływu na podmiot prawny, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny. Ponadto – w celu zapewnienia ochrony podstawowych interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obronności – infrastruktura, obiekty, aktywa i zasoby używane przez odbiorców i ich podwykonawców w działaniach wspieranych z funduszu nie powinny być zlokalizowane na terytorium niestowarzyszonych państw trzecich, a ich zarządcze struktury wykonawcze powinny mieć siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym. W związku z tym podmiot mający siedzibę w niestowarzyszonym państwie trzecim lub podmiot mający siedzibę w Unii lub w stowarzyszonym państwie trzecim, ale którego zarządcze struktury wykonawcze znajdują się w niestowarzyszonym państwie trzecim, nie kwalifikuje się do tego, by być odbiorcą lub podwykonawcą uczestniczącymi w danym działaniu.
- (13) W pewnych okolicznościach powinno być możliwe odstępianie od zasady, zgodnie z którą odbiorcy i ich podwykonawcy uczestniczący w działaniu wspieranym z funduszu nie podlegają kontroli niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich. W tym kontekście podmioty prawne z siedzibą w Unii lub w państwie stowarzyszonym, które znajdują się pod kontrolą sprawowaną przez niestowarzyszone państwo trzecie lub podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego powinny kwalifikować się jako odbiorcy lub podwykonawcy uczestniczący w działaniu pod warunkiem, że zostały spełnione restrykcyjne warunki dotyczące interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obronności. Udział takich podmiotów prawnych nie powinien być sprzeczny z celami funduszu. Wnioskodawcy powinni dostarczyć wszystkie istotne informacje na temat infrastruktury, obiektów, aktywów i zasobów przeznaczonych do wykorzystania w ramach działania. Należy również uwzględnić obawy państw członkowskich dotyczące bezpieczeństwa dostaw.

- (13a) Finansowanie unijne powinno być przyznawane na podstawie konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków ogłaszanych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 („rozporządzenie finansowe”)³. Jednak w niektórych należycie uzasadnionych i wyjątkowych okolicznościach finansowanie unijne może również być przyznawane zgodnie z art. 195 lit. e) rozporządzenia finansowego. Ponieważ przyznawanie finansowanie zgodnie z art. 195 lit. e) rozporządzenia finansowego stanowi odstępstwo od ogólnej zasady dotyczącej stosowania konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, te wyjątkowe okoliczności należy interpretować w sposób ścisły. W tym kontekście, aby dotacja została udzielona bez zaproszenia do składania wniosków, Komisja, wspomagana przez komitet państw członkowskich („komitet”) powinna ocenić stopień, w jakim proponowane działanie jest zgodne z celami funduszu w odniesieniu do transgranicznej współpracy przemysłowej i konkurencji w ramach łańcucha dostaw.
- (14) Jeżeli konsorcjum pragnie uczestniczyć w jednym z działań kwalifikowalnych, a pomoc finansowa Unii ma mieć formę dotacji, konsorcjum takie powinno wyznaczyć jednego ze swoich członków na koordynatora, który będzie stanowić główny punkt kontaktowy.
- (15) Jeżeli działanie wspierane z funduszu jest zarządzane przez zarządzającego projektem wyznaczonego przez państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone, przed dokonaniem płatności na rzecz odbiorców Komisja powinna skonsultować się z zarządzającym projektem, tak aby mógł on zapewnić przestrzeganie ram czasowych przez odbiorców. W pewnych okolicznościach zarządzający projektem może przedstawić Komisji uwagi na temat postępów w realizacji działania, tak aby Komisja mogła potwierdzić, czy zostały spełnione warunki do dokonania płatności.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012.

- (15a) Jeżeli dany zarządzający projektem został wyznaczony przez państwa członkowskie współfinansujące działania, zadania związane z wykonaniem budżetu mogą zostać powierzone w odniesieniu do tego konkretnego projektu zarządzającemu projektem w przypadku zarządzania pośredniego tym konkretnym projektem.
- (16) W celu zagwarantowania, by finansowane działania były finansowo wykonalne, konieczne jest, aby wnioskodawcy wykazali, że koszty działania nieobjęte finansowaniem unijnym są pokrywane z innych źródeł.
- (17) Różne rodzaje rozwiązań finansowych powinny być dostępne dla państw członkowskich na potrzeby wspólnego rozwoju i nabywania zdolności obronnych. Komisja mogłaby zapewnić różne rodzaje rozwiązań, które państwa członkowskie mogą wykorzystać na zasadzie dobrowolności, aby sprostać wyzwaniom w zakresie wspólnego rozwoju i udzielania zamówień z perspektywy finansowej. Stosowanie takich rozwiązań finansowych mogłoby dodatkowo sprzyjać uruchamianiu opartych na współpracy projektów w dziedzinie obronności i zwiększyć efektywność wydatków na obronność, również w odniesieniu do projektów wspieranych z funduszu.
- (18) Biorąc pod uwagę specyfikę przemysłu obronnego, gdzie popyt pochodzi prawie wyłącznie z państw członkowskich i państw stowarzyszonych, które także kontrolują całość zakupów produktów i technologii związanych z obronnością, w tym ich eksport, działanie sektora obronności jest wyjątkowe i nie podlega konwencjonalnym zasadom i modelom biznesowym, które regulują bardziej tradycyjne rynki. W związku z tym przemysł nie może podejmować znaczących projektów badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków własnych, a państwa członkowskie i państwa stowarzyszone często w pełni pokrywają koszty badań i rozwoju. Aby osiągnąć cele funduszu, należy w szczególności zachęcać do współpracy między podmiotami prawnymi z różnych państw członkowskich i państw stowarzyszonych, a przy uwzględnieniu specyfiki sektora obronności nawet całkowite koszty kwalifikowalne powinny być pokrywane w przypadku działań, które mają miejsce przed fazą rozwoju prototypu.

- (19) Faza prototypu stanowi kluczowy etap, w którym państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone zazwyczaj podejmują decyzję w sprawie skonsolidowanych inwestycji i rozpoczynają proces nabywania przyszłych produktów lub technologii obronnych. Z tego względu na tym szczególnym etapie państwa członkowskie i państwa stowarzyszone uzgadniają niezbędne zobowiązania, w tym kwestie podziału kosztów i własności projektu. Aby zapewnić wiarygodność ich zaangażowania, wsparcie finansowe Unii w ramach funduszu nie powinno zwykle przekraczać 20 % kosztów kwalifikowalnych.
- (20) Jeżeli chodzi o działania wykraczające poza fazę prototypu, należy przewidzieć finansowanie do poziomu 80 %. Wspomniane działania, które są bardziej zbliżone do finalizacji produktów i technologii, mogą się nadal wiązać z dużymi nakładami.
- (21) Zainteresowane strony działające w sektorze obrony ponoszą szczególne koszty pośrednie, takie jak koszty ochrony. Ponadto zainteresowane strony działają na specyficznym rynku, na którym – bez popytu ze strony nabywców – nie mogą odzyskać kosztów badań i rozwoju, jak ma to miejsce w sektorze cywilnym. W związku z tym uzasadnione jest dopuszczenie stawki zryczałtowanej wynoszącej 25 % jak również możliwości – na podstawie oceny poszczególnych przypadków – naliczania kosztów pośrednich obliczonych zgodnie ze zwyczajowymi praktykami księgowymi stosowanymi przez odbiorców, jeżeli takie praktyki są akceptowane przez ich organy krajowe w przypadku podobnych działań w dziedzinie obronności, o których powiadomiono Komisję. Właściwy urzędnik zatwierdzający powinien uzasadnić swoją decyzję w sprawie akceptacji pośrednich kosztów kwalifikowalnych do wysokości 80 % łącznych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych w programie prac lub w zaproszeniu do składania wniosków.
- (22) W celu zapewnienia, aby finansowane działania przyczyniały się do konkurencyjności i efektywności europejskiego przemysłu obronnego, ważne jest, aby państwa członkowskie miały zamiar wspólnie zamawiać produkt końcowy lub korzystać z technologii, w szczególności poprzez wspólne transgraniczne zamówienia, w przypadku gdy organizują one wspólnie swoje postępowania o udzielenie zamówienia, w szczególności z wykorzystaniem centralnej jednostki zakupującej.

- (23) Promowanie innowacyjności i rozwoju technologicznego w unijnym przemyśle obronnym powinno odbywać się w sposób spójny z interesami Unii w zakresie bezpieczeństwa i obronności. W związku z tym jednym z kryteriów wyboru powinien być wkład danego działania w realizację tych interesów oraz priorytetów w zakresie badań w dziedzinie obronności i zdolności obronnych uzgodnionych wspólnie przez państwa członkowskie. W obrębie Unii wspólne braki w zakresie zdolności obronnych są wskazywane w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), zwłaszcza za pośrednictwem planu rozwoju zdolności, podczas gdy Nadrzędny strategiczny program badawczy określa również wspólne cele dotyczące badań w dziedzinie obronności. Inne procesy unijne, takie jak skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności i stała współpraca strukturalna będą wspierać wdrażanie odpowiednich priorytetów poprzez identyfikację i wykorzystanie możliwości wzmocnionej współpracy, mając na względzie osiągnięcie europejskiego poziomu ambicji w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. W stosownych przypadkach można również uwzględnić priorytety regionalne i międzynarodowe, w tym w kontekście NATO, jeżeli są one zgodne z priorytetami Unii i nie uniemożliwiają udziału państwu członkowskiemu lub państwu stowarzyszonemu, przy jednoczesnym uwzględnieniu unikania zbędnego powielania działań.
- (24) Działania kwalifikowalne realizowane w kontekście stałej współpracy strukturalnej w ramach instytucjonalnych Unii powinny zapewnić ciągłość wzmocnionej współpracy między podmiotami prawnymi w różnych państwach członkowskich i w ten sposób bezpośrednio przyczyniać się do realizacji celów funduszu. W przypadku ich wyboru projekty takie powinny zatem kwalifikować się do podwyższonej stopy finansowania.
- (25) Komisja weźmie pod uwagę inne działania finansowane w ramach programu ramowego „Horyzont Europa”, aby uniknąć zbędnego powielania działań oraz zapewnić wzajemną wymianę między badaniami cywilnymi a badaniami w dziedzinie obronności.

- (26) Cyberbezpieczeństwo i cyberobrona to wyzwania o coraz większym znaczeniu, a Komisja i Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa uznali konieczność stworzenia synergii między działaniami dotyczącymi cyberobrony objętymi zakresem funduszu a unijnymi inicjatywami w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, takimi jak inicjatywy ogłoszone we wspólnym komunikacie w sprawie bezpieczeństwa cybernetycznego. [W szczególności Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w kwestiach Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych, które ma zostać utworzone, powinno dążyć do uzyskania synergii między wymiarem cywilnym a wymiarem obronnym cyberbezpieczeństwa. Mogłoby ono aktywnie wspierać państwa członkowskie i inne odpowiednie podmioty, udzielając poradnictwa, dzieląc się wiedzą fachową i ułatwiając współpracę w odniesieniu do projektów i działań, a także w przypadku, gdy wystąpią o to państwa członkowskie działające w charakterze zarządzającego projektem w odniesieniu do funduszu.]
- (27) Należy zapewnić zintegrowane podejście poprzez połączenie zadań objętych działaniem przygotowawczym Unii w zakresie badań nad obronnością, zainicjowanym przez Komisję w rozumieniu art. 58 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego, z Europejskim programem rozwoju przemysłu obronnego ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1092 oraz w celu harmonizacji warunków uczestnictwa, stworzenia bardziej spójnego zestawu instrumentów, zwiększenia efektów w zakresie innowacji, współpracy i gospodarki, a także zapobieżenia zbędnemu powielaniu i fragmentacji działań. W ramach tego zintegrowanego podejścia fundusz przyczyniłby się również do lepszego wykorzystania wyników badań w dziedzinie obronności, likwidując lukę między badaniami a rozwojem, z uwzględnieniem specyfiki sektora obronności, oraz wspierając wszystkie formy innowacji, w tym innowacje radykalne.

- (28) W przypadkach, gdy jest to stosowne ze względu na specyfikę danego działania, cele funduszu powinny być również realizowane za pomocą instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych.
- (29) Wsparcie finansowe należy wykorzystywać w celu skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji w proporcjonalny sposób, a działania nie powinny powielać ani wypierać finansowania prywatnego ani też zakłócać konkurencji na rynku wewnętrznym. Działania powinny charakteryzować się wyraźną wartością dodaną dla Unii.
- (30) Rodzaje finansowania i metody realizowania funduszu powinny być wybierane na podstawie ich potencjału osiągnięcia szczegółowych celów działań i zapewnienia rezultatów, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Należy rozważyć zastosowanie płatności ryczałtowych, stawek zryczałtowanych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego.
- (31) Komisja powinna ustanowić roczne lub wieloletnie programy prac zgodnie z celami funduszu. Przy ustanawianiu programu prac Komisję powinien wspierać komitet. Komisja powinna dążyć do wypracowania takich rozwiązań, które zyskałyby możliwie największe poparcie w ramach komitetu. W tym kontekście komitet może obradować w składzie krajowych ekspertów w dziedzinie obrony w celu udzielania Komisji konkretnej pomocy, w tym w celu udzielania porad w zakresie ochrony informacji niejawnych w ramach działań. Do państw członkowskich należy wyznaczenie swoich przedstawicieli w tym Komitecie. Członkowie komitetu powinni mieć wystarczająco dużo czasu i stosowne warunki, by mogli właściwie przeanalizować projekty aktów wykonawczych i wyrazić swoje opinie.
- (31a) Kategorie programów prac powinny zawierać wymogi funkcjonalne w celu wyjaśnienia podmiotom z sektora przemysłowego, jakie funkcje i zadania mają spełniać zdolności, które będą rozwijane. Wymogi takie powinny jasno określać oczekiwane wyniki działania, ale nie powinny być nakierowane na konkretne rozwiązania lub skierowane do konkretnych podmiotów oraz nie powinny uniemożliwiać konkurencji na poziomie zaproszeń do składania wniosków.

- (31b) Podczas opracowywania programów prac Komisja powinna również zapewnić, w drodze stosownych konsultacji z komitetem, by proponowane działania w zakresie badań lub rozwoju działań nie były niepotrzebnie powielane.
- (31c) Aby umożliwić korzystanie z wiedzy fachowej Europejskiej Agencji Obrony w sektorze obronności, zostanie jej nadany status obserwatora w Komitecie. Mając na względzie specyfikę obszaru obronności, Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinna również uczestniczyć w pracach komitetu.
- (32) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia Komisji należy powierzyć uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjęcia programu prac oraz przyznawania finansowania na wybrane działania rozwojowe. W szczególności przy realizacji działań rozwojowych należy wziąć pod uwagę specyfikę sektora obronności, a zwłaszcza odpowiedzialność państw członkowskich lub państw stowarzyszonych w zakresie procesu planowania oraz zakupów. Wykonywanie tych uprawnień powinno przebiegać zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁴.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (32a) Po dokonaniu oceny otrzymanych wniosków, z pomocą niezależnych ekspertów, których dane uwierzytelniające powinny zostać zatwierdzone przez odnośne państwa członkowskie, Komisja powinna dokonać wyboru działań, które mają być wspierane z funduszu. Komisja powinna stworzyć bazę danych dotyczącą niezależnych ekspertów. Ta baza danych nie powinna być podawana do wiadomości publicznej. Niezależni eksperci powinni być powoływani na podstawie ich umiejętności, doświadczenia i wiedzy, mając na uwadze zadania, które mają im zostać powierzone. Przy powoływaniu niezależnych ekspertów Komisja powinna w miarę możliwości podejmować właściwe środki, by dążyć do osiągnięcia wyważonego składu grup ekspertów i paneli oceniających pod względem zróżnicowania umiejętności, doświadczenia, wiedzy, pochodzenia geograficznego i płci, i biorąc pod uwagę sytuację w danym obszarze działania. Należy również dążyć do zapewnienia odpowiedniej rotacji ekspertów i odpowiedniej równowagi między sektorem prywatnym i publicznym. Państwa członkowskie powinny być informowane o wynikach oceny wraz z rankingiem wybranych działań i postępach w realizacji finansowanych działań. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia Komisji należy powierzyć uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjęcia i realizacji programu prac, a także przyjmowania decyzji o przyznaniu finansowania. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.
- (32b) Niezależni eksperci nie powinni dokonywać ocen ani udzielać porad lub pomocy w sprawach, w przypadku których znajdują się w sytuacji konfliktu interesów, szczególnie względem aktualnie zajmowanego przez nich stanowiska. W szczególności nie powinni oni się znaleźć w sytuacji, w której mogliby użyć otrzymanych informacji na niekorzyść ocenianego przez nich konsorcjum.
- (33) Aby wspierać otwarty rynek wewnętrzny, należy zachęcać transgraniczne MŚP i spółki o średniej kapitalizacji do udziału w charakterze członków konsorcjów lub podwykonawców.
- (34) Komisja powinna dążyć do utrzymania dialogu z państwami członkowskimi i sektorem przemysłowym w celu zapewnienia powodzenia funduszu.

- (35) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych Europejskiego Funduszu Obronnego, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami⁵, na potrzeby Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.
- (36) O ile nie określono inaczej, rozporządzenie finansowe ma zastosowanie do funduszu. Określa ono zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień, pomocy finansowej, instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych.
- (37) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Przepisy te są ustanowione w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. [Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.]

⁵ Odniesienie zostanie zaktualizowane: Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1. Porozumienie jest dostępne na stronie internetowej: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

(38) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁶, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95⁷, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁸ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁹ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹⁰. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, EPPO – w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy na mocy rozporządzenia (UE) 2017/1939 – i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁷ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁸ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁹ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

- (39) [Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programach Unii w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia EOG, które przewiduje wprowadzenie w życie programów w drodze decyzji wydanej na mocy tego porozumienia.] Do niniejszego rozporządzenia należy wprowadzić odpowiedni przepis szczegółowy przyznający niezbędne uprawnienia i prawa dostępu właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu pozwalające im na całościowe wykonywanie ich odpowiednich kompetencji.
- (40) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. istnieje potrzeba oceny niniejszego rozporządzenia na podstawie informacji zgromadzonych za pośrednictwem szczegółowych wymogów dotyczących monitorowania, jednocześnie unikając nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich. Wspomniane wymogi mogą, w stosownych przypadkach, obejmować wymierne wskaźniki jako podstawę oceny oddziaływania rozporządzenia w praktyce. Komisja powinna przeprowadzić ocenę śródkresową nie później niż cztery lata po rozpoczęciu realizacji funduszu, również z myślą o przedłożeniu wniosków dotyczących ewentualnych stosownych zmian w niniejszym rozporządzeniu, oraz ocenę końcową na zakończenie okresu realizacji funduszu, zawierające analizę działań finansowych pod względem wyników realizacji finansowej oraz, w przypadku gdy jest to możliwe w danym momencie, wyników i skutków. W tym kontekście sprawozdanie z oceny końcowej powinno również pomóc określić dziedziny, w których Unia uzależniona jest od państw trzecich pod względem rozwoju produktów i technologii obronnych. W tym sprawozdaniu końcowym tym powinien również zostać przeanalizowany transgraniczny udział MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w projektach otrzymujących wsparcie z funduszu, a także udział MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w globalnym łańcuchu wartości, oraz wkład funduszu w likwidowanie braków wskazanych w planie rozwoju zdolności; sprawozdanie powinno także zawierać informacje o państwach pochodzenia odbiorców oraz o rozdystrybuowaniu wygenerowanych praw własności intelektualnej. Komisja może również zaproponować zmiany do niniejszego rozporządzenia w celu reakcji na możliwy rozwój sytuacji w trakcie realizacji funduszu.

- (40a) Komisja powinna regularnie monitorować realizację funduszu oraz składać coroczne sprawozdanie z poczynionych postępów, również w odniesieniu do wdrażania zebranych i zgłoszonych doświadczeń i wniosków oraz wdrożonych doświadczeń i wniosków odnoszących się do Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego (EDIDP) i działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością (PADR). W tym celu Komisja powinna wprowadzić niezbędne mechanizmy monitorowania.
- (41) Mając na uwadze znaczenie kwestii przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, niniejszy fundusz przyczyni się do uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu w politykach Unii i osiągnięcia celu zakładającego docelową wartość [25 %] wydatków z budżetu UE na wsparcie realizacji celów klimatycznych. Stosowne działania zostaną określone podczas opracowania i realizacji funduszu i ponownie ocenione w kontekście oceny śródkresowej.
- (42) W związku z tym, że fundusz wspiera jedynie fazy badań i rozwoju w zakresie produktów i technologii obronnych, zasadniczo Unia nie powinna posiadać praw własności ani praw własności intelektualnej w stosunku do produktów lub technologii powstałych w wyniku finansowanych działań, o ile pomoc Unii nie jest udzielana poprzez zamówienia publiczne.
- (43) Unijne wsparcie finansowe nie powinno mieć wpływu na transfer produktów obronnych w obrębie Unii, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE¹¹, ani na eksport produktów, wyposażenia lub technologii obronnych.

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie (Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1).

- (44) Korzystanie ze szczególnie chronionych informacji ogólnych, w tym danych, wiedzy fachowej lub informacji, uzyskanych przed rozpoczęciem działania funduszu lub poza jego ramami, lub dostęp osób nieupoważnionych do wyników uzyskanych w związku działaniami wspieranymi z funduszu, może mieć niekorzystny wpływ na interesy Unii lub jednego z państw członkowskich bądź większej ich liczby. Przetwarzanie informacji szczególnie chronionych i niejawnych powinno zatem podlegać stosownym przepisom prawa unijnego i krajowego.
- (44a) Przy podpisywaniu niejawnych umów o finansowaniu i umów w sprawie finansowania należy przestrzegać minimalnych norm w zakresie bezpieczeństwa przemysłowego. W związku z tym w celach doradczych Komisja powinna przekazać ekspertom wyznaczonym przez państwa członkowskie instrukcje bezpieczeństwa programu, w tym przewodnik nadawania klauzul.
- (45) Aby móc, w razie konieczności, uzupełnić lub zmienić wskaźniki ścieżki oddziaływania, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (46) Komisja powinna zarządzać funduszem z poszanowaniem wymogów poufności i bezpieczeństwa, w szczególności informacji niejawnych i informacji szczególnie chronionych,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I
PRZEPISY WSPÓLNE
MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO BADAŃ I ROZWOJU

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Fundusz Obronny („fundusz”)[, zgodnie z art. 1 ust. 3 lit. b) rozporządzenia .../.../UE].

Określa ono cele funduszu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- (0) **„wnioskodawca”** oznacza podmiot prawny przedkładający wniosek o wsparcie z funduszu w związku z zaproszeniem do składania wniosków lub zgodnie z art. 195 lit. e) rozporządzenia finansowego;
- (1) **„działania łączone”** oznaczają działania wspierane z budżetu UE, w tym działania w ramach instrumentów łączonych zgodnie z art. 2 pkt 6 rozporządzenia finansowego, łączące bezzwrotne formy wsparcia lub instrumenty finansowe z budżetu UE oraz zwrotne formy wsparcia z instytucji finansowania rozwoju lub innych publicznych instytucji finansowych, a także z komercyjnych instytucji finansowych i od inwestorów;
- (1a) **„certyfikacja”** oznacza proces, w którym organ krajowy zaświadcza, że produkty obronne, materialne lub niematerialne komponenty lub technologie obronne są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami;

- (1b) **„informacje niejawne”** oznaczają wszelkie informacje lub materiały, niezależnie od ich formy, których nieuprawnione ujawnienie mogłoby w różnym stopniu wyrządzić szkodę interesom Unii Europejskiej lub interesom co najmniej jednego państwa członkowskiego, i którym nadana jest jedna z klauzul tajności UE lub odpowiadająca im klauzula tajności, zgodnie z Umową między państwami członkowskimi Unii Europejskiej, zebranymi w Radzie, w sprawie ochrony informacji niejawnych wymienianych w interesie Unii Europejskiej (2011/C 202/05);
- (1c) **„konsorcjum”** oznacza grupę wnioskodawców lub odbiorców współpracujących ze sobą i związanych umową konsorcjum, utworzoną w celu przeprowadzenia działania w ramach funduszu;
- (1d) **„koordynator”** oznacza podmiot prawny, który jest członkiem konsorcjum i został wyznaczony przez wszystkich członków konsorcjum jako główny punkt kontaktowy w relacjach z Komisją;
- (2) **„kontrola”** oznacza zdolność do wywierania decydującego wpływu na podmiot prawny, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny;
- (3) **„działanie rozwojowe”** oznacza każde działanie obejmujące zadania ukierunkowane na obronność głównie w fazie rozwoju, uwzględniające nowe produkty lub technologie bądź modernizację istniejących produktów i technologii, z wyłączeniem produkcji lub użytkowania broni;
- (4) **„przełomowa technologia obronna”** oznacza technologię skutkującą radykalną zmianą, w tym udoskonaloną lub całkowicie nową technologię, skutkującą zmianą paradygmatu w koncepcji i prowadzeniu spraw obronnych, w tym poprzez zastąpienie istniejących technologii obronnych lub sprawienie, że staną się one przestarzałe;
- (5) **„zarządcza struktura wykonawcza”** oznacza organ podmiotu prawnego, powołany zgodnie z prawem krajowym i, w stosownych przypadkach, podlegający prezesowi zarządu, uprawniony do określania strategii, celów i ogólnego kierunku działania danego podmiotu prawnego, który to organ nadzoruje i monitoruje proces podejmowania decyzji przez kierownictwo;

- (5a) „**nowe informacje**” oznaczają dane, wiedzę fachową lub informacje wytworzone w toku działania funduszu, bez względu na ich formę lub charakter;
- (6) „**podmiot prawny**” oznacza każdą osobę prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, lub podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. 197 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego;
- (7) „**spółka o średniej kapitalizacji**” oznacza przedsiębiorstwo, które nie jest MŚP i które zatrudnia nie więcej niż 3 000 pracowników, przy czym liczba zatrudnionych jest obliczana zgodnie z art. 3–6 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE¹²;
- (8) „**zamówienia przedkomercyjne**” oznaczają zamawianie usług badawczych i rozwojowych obejmujące podział ryzyka i korzyści na warunkach rynkowych, rozwój konkurencyjny w etapach, przy czym zamówione usługi badawcze i rozwojowe są wyraźnie oddzielone od etapu komercyjnego rozpowszechniania produktów końcowych;
- (9) „**zarządzający projektem**” oznacza każdą instytucję zamawiającą z siedzibą w państwie członkowskim lub państwie stowarzyszonym, której państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone lub grupa państw członkowskich lub państw stowarzyszonych powierzyła zadanie zarządzania wielonarodowymi projektami zbrojeniowymi na stałe lub doraźnie;
- (9a) „**kwalifikowanie**” oznacza całość procesu, w którym wykazuje się, że projekt produktów obronnych, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych spełnia określone wymogi, dostarczając obiektywnych dowodów potwierdzających, że wykazano spełnienie określonych wymogów projektu;
- (10) „**odbiorca**” oznacza każdy podmiot prawny, z którym podpisano umowę o finansowaniu lub umowę w sprawie finansowania lub któremu została notyfikowana decyzja o finansowaniu lub decyzja w sprawie finansowania;

¹² Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

- (11) **„działanie badawcze”** oznacza każde działanie polegające głównie na działalności badawczej, zwłaszcza badania stosowane i w razie potrzeby badania podstawowe, celem którego to działania jest zdobycie nowej wiedzy i które koncentruje się wyłącznie na zastosowaniach w dziedzinie obronności;
- (12) **„wyniki”** oznaczają wszelkie materialne lub niematerialne skutki działania, takie jak dane, wiedza fachowa lub informacje, bez względu na ich formę lub charakter, niezależnie od tego, czy mogą być one chronione, jak również wszelkie związane z nimi prawa, w tym prawa własności intelektualnej;
- (12a) **„informacje szczególnie chronione”** oznaczają informacje i dane, w tym informacje niejawne, które muszą być chronione przed nieuprawnionym dostępem lub ujawnieniem z uwagi na obowiązki określone w prawie krajowym lub unijnym lub w celu ochrony prywatności lub bezpieczeństwa osoby lub organizacji;
- (12b) **„małe i średnie przedsiębiorstwa”** lub **„MŚP”** oznaczają małe i średnie przedsiębiorstwa, zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji 2003/361/WE;
- (13) **„sprawozdanie specjalne”** oznacza konkretny rezultat działania badawczego streszczający jego wyniki, zawierający obszerne informacje na temat podstawowych zasad, celów, rzeczywistych rezultatów, podstawowych właściwości, przeprowadzonych testów, potencjalnych korzyści, potencjalnych zastosowań w dziedzinie obronności i oczekiwanej ścieżki wykorzystania badań na rzecz rozwoju, w tym informacje na temat posiadania praw własności intelektualnej, lecz bez wymogu uwzględnienia informacji na temat praw własności intelektualnej;
- (14) **„prototyp systemu”** oznacza model produktu lub technologii, na którym można zademonstrować jego działanie w środowisku operacyjnym;
- (15) **„państwo trzecie”** oznacza państwo, które nie jest członkiem Unii;
- (16) **„niestowarzyszone państwo trzecie”** oznacza państwo trzecie, które nie jest państwem stowarzyszonym, zgodnie z art. 5;

- (17) „**podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego**” oznacza podmiot prawny mający siedzibę w niestowarzyszonym państwie trzecim lub, w przypadku gdy ma on siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym, posiadający swoje zarządcze struktury wykonawcze w niestowarzyszonym państwie trzecim.

Artykuł 3

Cele funduszu

1. Ogólnym celem funduszu jest wzmacnianie globalnej zdolności w zakresie konkurencyjności, efektywności i innowacyjności europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego w całej Unii, poprzez wspieranie wspólnych działań i współpracy transgranicznej między podmiotami prawnymi w całej Unii, w szczególności MŚP i spółek o średniej kapitalizacji, a także promowanie lepszego wykorzystania potencjału przemysłowego w zakresie innowacji, badań i rozwoju technologicznego, na każdym etapie cyklu życia przemysłowego produktów i technologii obronnych, a tym samym przyczynienie się do strategicznej autonomii Unii i jej swobody działania.
2. Cele szczegółowe funduszu są następujące:
 - (a) wspieranie opartych na współpracy badań, które mogłyby znacznie zwiększyć potencjał przyszłych zdolności w całej Unii, mających na celu maksymalizację innowacji i wprowadzenie nowych produktów i technologii obronnych, w tym produktów i technologii przełomowych;
 - (b) wspieranie opartego na współpracy rozwoju produktów i technologii obronnych, zgodnych z priorytetami dotyczącymi zdolności i technologii obronnych uzgodnionymi wspólnie przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w szczególności w kontekście planu rozwoju zdolności (CDP), przyczyniając się tym samym do większej efektywności wydatków na obronność w Unii, osiągnięcia większych korzyści skali, zmniejszenia ryzyka zbędnego powielania działań, a przez to do zmniejszenia rozdrobnienia produktów i technologii obronnych w całej Unii. Fundusz doprowadzi ostatecznie do zwiększenia interoperacyjności między zdolnościami państw członkowskich.

3. W stosownych przypadkach można brać także pod uwagę regionalne i międzynarodowe priorytety, gdy służą one interesom Unii w zakresie bezpieczeństwa i obrony określonym na mocy wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, oraz z uwzględnieniem potrzeby unikania zbędnego powielania działań, jeżeli priorytety te nie wykluczają możliwości udziału żadnego państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego.

Artykuł 4

Budżet

1. [Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia .../.../UE] pula środków finansowych na realizację Europejskiego Funduszu Obronnego na lata 2021–2027 wynosi [13 000 000 000 EUR] według cen bieżących.
2. Orientacyjny podział kwoty, o której mowa w ust. 1, jest następujący:
 - (a) [4 100 000 000 EUR] na działania badawcze;
 - (b) [8 900 000 000 EUR] na działania rozwojowe.
3. Kwota, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji funduszu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ocena, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw.
4. Do 5 % puli środków finansowych, o której mowa w ust. 1, przeznacza się na wsparcie przełomowych technologii obronnych.
5. [Zasoby przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zostać przeniesione do funduszu. Komisja wykonuje te zasoby bezpośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego. W miarę możliwości zasoby te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.]

[Artykuł 5

Państwa stowarzyszone

Uczestnictwo w funduszu jest otwarte dla członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy należą do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu EOG.]

Artykuł 6

Wsparcie na rzecz przełomowych technologii obronnych

1. Komisja przyznaje finansowanie w wyniku otwartych i publicznych konsultacji dotyczących technologii, które mogą być przełomowe dla spraw obronnych w obszarach interwencji określonych w programach prac.
2. Programy prac określają najbardziej odpowiednie formy finansowania tych przełomowych rozwiązań technologicznych.

Artykuł 7

Etyka

1. Realizacja działań prowadzonych w ramach funduszu musi być zgodna z zasadami etyki zawartymi w odpowiednich przepisach krajowych, unijnych i międzynarodowych.
2. Wnioski poddaje się systematycznie kontroli przesiewowej w celu wskazania tych z nich, które budzą poważne wątpliwości etyczne co do ich realizacji, i przedkłada do oceny pod kątem etyczności. Kontrole przesiewowe pod kątem etyczności przeprowadzane są przez Komisję przy wsparciu niezależnych ekspertów ds. etyki w dziedzinie obronności. Komisja zapewnia w największym możliwym stopniu przejrzystość procedur w zakresie etyki.

3. Podmioty uczestniczące w danym działaniu uzyskują przed rozpoczęciem odnośnych działań wszelkie stosowne zgody lub inne obowiązkowe dokumenty wymagane przez krajowe lub lokalne komisje etyczne lub inne organy, takie jak organy ochrony danych. Dokumenty te przechowuje się w aktach i udostępnia Komisji.

Artykuł 8

Realizacja i formy finansowania unijnego

1. Fundusz jest realizowany bezpośrednio lub pośrednio poprzez powierzenie zadań związanych z wykonywaniem budżetu podmiotom wymienionym w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego.
2. Fundusz może zapewniać finansowanie zgodnie z rozporządzeniem finansowym, za pomocą dotacji, nagród i zamówień oraz – w stosownych przypadkach z uwagi na specyfikę danego działania – instrumentów finansowych w ramach działań łączonych.
- 2a. Działania łączone realizuje się zgodnie z tytułem X rozporządzenia finansowego [i rozporządzeniem w sprawie programu InvestEU].
- 2b. Instrumenty finansowe kieruje się ściśle wyłącznie do odbiorców.

Artykuł 9

Finansowanie skumulowane, uzupełniające i łączone

1. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład w ramach funduszu, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów. Do każdego wkładu do danego działania zastosowanie mają przepisy dotyczące odpowiedniego unijnego programu/funduszu, z którego pochodzi ten wkład. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych działania, a wsparcie z różnych programów Unii można obliczać proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.

2. Działania, którym przyznano certyfikat pieczęci doskonałości lub które spełniają wszystkie następujące warunki porównawcze:

- (a) zostały ocenione w ramach zaproszenia do składania wniosków w ramach funduszu,
- (b) spełniają minimalne wymagania jakościowe określone w tym zaproszeniu do składania wniosków,
- (c) nie mogą zostać sfinansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków ze względu na ograniczenia budżetowe,

mogą otrzymać wsparcie ze środków [programu kosmicznego] Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego lub Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich zgodnie z art. [65] ust. 5 rozporządzenia (UE) XX [rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów] i art. [8] rozporządzenia (UE) XX [w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej], pod warunkiem że działania te są zgodne z celami danego programu. Zastosowanie mają przepisy dotyczące funduszu, z którego pochodzi wsparcie.

Artykuł 10

Kwalifikujące się podmioty

- 1. Odbiorcy i podwykonawcy uczestniczący w działaniu wspieranym z funduszu mają siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym.
- 1a. Infrastruktura, obiekty, aktywa i zasoby odbiorców i podwykonawców uczestniczących w danym działaniu, które są wykorzystywane do celów działań wspieranych z funduszu, muszą być zlokalizowane na terytorium państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego w całym okresie realizacji danego działania, a ich zarządcze struktury wykonawcze muszą mieć siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym.
- 1b. Do celów działania wspieranego z funduszu odbiorcy i podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu nie podlegają kontroli niestowarzyszonego państwa trzeciego lub podmiotu z niestowarzyszonego państwa trzeciego.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1b niniejszego artykułu podmiot prawny mający siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym i kontrolowany przez niestowarzyszone państwo trzecie lub przez podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego kwalifikuje się jako odbiorca lub podwykonawca uczestniczący w działaniu jedynie w przypadku, gdy Komisji zostaną udostępnione gwarancje zatwierdzone przez państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone, w którym ten podmiot prawny ma siedzibę, zgodnie z jego procedurami krajowymi. Gwarancje te mogą odnosić się do zarządczej struktury wykonawczej danego podmiotu prawnego mającego siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym. Jeżeli państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone, w którym dany podmiot prawny ma siedzibę, uzna to za stosowne, gwarancje te mogą się również odnosić do szczególnych praw rządu w zakresie kontroli nad podmiotem prawnym.

Gwarancje te muszą zapewniać, że udział takiego podmiotu prawnego w działaniu nie będzie sprzeczny z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony ustalonymi w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na podstawie tytułu V TUE, lub z celami określonymi w art. 3. Gwarancje muszą też być zgodne z przepisami art. 22 i 25. W szczególności gwarancje muszą potwierdzać, że na użytek danego działania istnieją środki zapewniające, by:

- (a) kontrola nad danym podmiotem prawnym nie była sprawowana tak, aby w jakikolwiek sposób ograniczała lub obniżała jego zdolność do przeprowadzenia tego działania i do osiągnięcia wyników, nakładała ograniczenia dotyczące infrastruktury, obiektów, aktywów, zasobów, własności intelektualnej lub wiedzy fachowej, jakimi ten podmiot prawny dysponuje, niezbędnych na użytek danego działania, lub osłabiała jego zdolności i normy potrzebne do przeprowadzenia danego działania;
- (b) niestowarzyszone państwo trzecie ani podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego nie miały możliwości dostępu do informacji szczególnie chronionych związanych z tym działaniem, oraz aby pracownicy lub inne osoby uczestniczące w działaniu posiadały krajowe poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone, w stosownych przypadkach;

- (c) odbiorca pozostał właścicielem praw własności intelektualnej wynikających z działania oraz rezultatów działania w jego trakcie i po jego zakończeniu oraz by te prawa i rezultaty nie podlegały kontroli ani ograniczeniu ze strony niestowarzyszonego państwa trzeciego lub podmiotu z niestowarzyszonego państwa trzeciego, a także by nie mogły one zostać wyeksportowane poza Unię lub poza państwa stowarzyszone oraz by dostęp do nich nie był udzielany spoza Unii lub spoza państw stowarzyszonych bez zgody państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego, w którym dany podmiot prawny ma siedzibę, oraz zgodnie z celami określonymi w art. 3.

Jeżeli państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone, w którym dany podmiot prawny ma siedzibę, uzna to za stosowne, można udzielić dodatkowych gwarancji.

Komisja informuje komitet, o którym mowa w art. 28, o każdym podmiocie prawnym uznanym za kwalifikujący się zgodnie z niniejszym ustępem.

4. Jeżeli w Unii ani w państwie stowarzyszonym nie ma łatwo dostępnych konkurencyjnych zamienników, odbiorcy i podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu, mogą korzystać ze swoich aktywów, infrastruktury, obiektów i zasobów zlokalizowanych lub przechowywanych poza terytorium państw członkowskich Unii lub państw stowarzyszonych, pod warunkiem że korzystanie to nie jest sprzeczne z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony, odbywa się w sposób spójny z celami określonymi w art. 3 i jest w pełni zgodne z art. 22 i 25.

Koszty związane z takimi działaniami nie kwalifikują się do finansowania z funduszu.

- 4a. Przeprowadzając kwalifikujące się działania, odbiorcy i podwykonawcy uczestniczący w danym działaniu mogą także współpracować z podmiotami prawnymi mającymi siedzibę poza terytorium państw członkowskich lub państw stowarzyszonych, lub kontrolowanymi przez niestowarzyszone państwo trzecie lub przez podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego, m.in. poprzez wykorzystywanie aktywów, infrastruktury, obiektów i zasobów takich podmiotów prawnych, pod warunkiem że nie jest to sprzeczne z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony. Współpraca taka musi się odbywać w sposób spójny z celami określonymi w art. 3 i być w pełni zgodna z art. 22 i 25.

Nie może dochodzić do sytuacji, w której niestowarzyszone państwo trzecie lub inny podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego uzyskują nieuprawniony dostęp do informacji niejawnych związanych z prowadzeniem danego działania, należy też unikać potencjalnych negatywnych skutków, jakie dla bezpieczeństwa dostaw mogą mieć czynniki o kluczowym znaczeniu dla danego działania.

Koszty związane z takimi działaniami nie kwalifikują się do finansowania z funduszu.

6. Wnioskodawcy dostarczają wszelkie stosowne informacje niezbędne do dokonania oceny spełniania kryteriów kwalifikowalności. W przypadku zmiany wprowadzonej w trakcie realizacji działania, która może powodować wątpliwości co do spełniania kryteriów kwalifikowalności, dany podmiot prawny informuje o tym Komisję, która ocenia, czy kryteria i warunki kwalifikowalności są nadal spełniane, i analizuje potencjalny wpływ zaistniałej sytuacji na finansowanie danego działania.
9. Do celów niniejszego artykułu określenie „podwykonawcy uczestniczący w działaniu wspieranym z funduszu” odnosi się do podwykonawców związanych bezpośrednim stosunkiem umownym z odbiorcą, innych podwykonawców, którym przydzielono co najmniej 10 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych danego działania, oraz podwykonawców, którzy mogą potrzebować dostępu do informacji niejawnych UE w celu realizacji działania i którzy nie są członkami konsorcjum.

Artykuł 11

Działania kwalifikowalne

1. Do finansowania kwalifikują się wyłącznie działania służące realizacji celów, o których mowa w art. 3.
2. Fundusz zapewnia wsparcie dla działań obejmujących nowe produkty i technologie obronne oraz modernizację już istniejących produktów i technologii, pod warunkiem że wykorzystanie istniejących wcześniej informacji niezbędnych do przeprowadzenia danego działania służącego modernizacji nie jest objęte restrykcjami nałożonymi przez niestowarzyszone państwo trzecie lub podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny, w taki sposób, że działanie nie może zostać zrealizowane.

3. Działanie kwalifikowalne musi dotyczyć co najmniej jednego z poniższych elementów:
- (a) zadania mające na celu stworzenie, zapewnienie podstaw i poprawę stanu nowej wiedzy i technologii, które mogą mieć istotny wpływ na obronność;
 - (b) zadania mające na celu zwiększenie interoperacyjności i odporności, z uwzględnieniem chronionej produkcji i wymiany danych, opanowanie krytycznych technologii obronnych, zwiększenie bezpieczeństwa dostaw lub umożliwienie skutecznego wykorzystania wyników na potrzeby produktów i technologii obronnych;
 - (c) prace studyjne, takie jak studia wykonalności w celu sprawdzenia wykonalności nowych lub ulepszonych technologii, produktów, procesów, usług i rozwiązań;
 - (d) projekt produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych, a także określenie specyfikacji technicznych, na podstawie których dany projekt został opracowany, co może obejmować także częściowe testy w zakresie zmniejszania ryzyka w środowisku przemysłowym lub reprezentatywnym;
 - (e) rozwój modeli produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych, na podstawie których można zademonstrować działanie danego elementu w środowisku operacyjnym (prototyp systemu);
 - (f) testowanie produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
 - (g) kwalifikowanie produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
 - (h) certyfikacja produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
 - (i) rozwój technologii lub aktywów zwiększających wydajność w całym cyklu życia produktów i technologii obronnych;
 - (j) działania upowszechniające, wydarzenia służące nawiązywaniu kontaktów oraz działania służące podnoszeniu świadomości.

4. Działania podejmowane są we współpracy z co najmniej trzema kwalifikującymi się podmiotami, które mają siedzibę w co najmniej trzech różnych państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych. Co najmniej trzy z tych kwalifikujących się podmiotów, które mają siedziby w co najmniej dwóch państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych, nie mogą, w trakcie całego okresu realizacji działania, podlegać kontroli sprawowanej, bezpośrednio lub pośrednio, przez ten sam podmiot, ani nie mogą kontrolować siebie nawzajem.
5. Ust. 4 nie ma zastosowania do działań związanych z przełomowymi technologiami obronnymi ani do działań, o których mowa w ust. 3 lit. c).
6. Działania służące rozwijaniu produktów i technologii, których stosowanie, rozwój lub produkcja są zakazane na mocy mających zastosowanie przepisów prawa międzynarodowego, nie kwalifikują się.

Artykuł 12

Procedura selekcji i wyboru

1. Finansowanie unijne jest przyznawane na podstawie konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków ogłaszanych zgodnie z rozporządzeniem finansowym. W niektórych należycie uzasadnionych i wyjątkowych okolicznościach finansowanie unijne może również być przyznawane zgodnie z art. 195 lit. e) rozporządzenia finansowego.
- 2a. W odniesieniu do przyznawania finansowania Komisja stanowi w drodze aktów wykonawczych przyjmowanych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

Artykuł 13
Kryteria wyboru

Każda propozycja jest oceniana w oparciu o następujące kryteria:

- (a) wkład w doskonałość lub możliwy przełom w dziedzinie obronności, w szczególności przez wykazanie, że oczekiwane wyniki proponowanego działania mają istotną przewagę nad istniejącymi produktami lub technologiami obronnymi;
- (b) wkład w innowacje i technologiczny rozwój europejskiego przemysłu obronnego, w szczególności poprzez wykazanie, że proponowane działanie obejmuje przełomowe lub nowatorskie koncepcje i podejścia, nowe obiecujące udoskonalenia technologiczne w przyszłości bądź zastosowania technologii lub koncepcji wcześniej nie stosowanych w sektorze obronności, z jednoczesnym unikaniem zbędnego powielania działań;
- (c) wkład w konkurencyjność europejskiego przemysłu obronnego przez wykazanie, że proponowane działanie jest oczywistym przykładem dodatniej równowagi między efektywnością pod względem kosztów i skutecznością, stwarzając tym samym nowe możliwości rynkowe w całej Unii i globalnie oraz przyspieszając wzrost przedsiębiorstw w całej Unii;
- (d) wkład w niezależność europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego, w tym przez zwiększenie uniezależnienia od źródeł spoza UE oraz wzmocnienie bezpieczeństwa dostaw, a także wkład w interesy Unii w zakresie bezpieczeństwa i obronności zgodnie z priorytetami, o których mowa w art. 3;

- (e) wkład w tworzenie nowej współpracy transgranicznej między podmiotami prawnymi mającymi siedzibę w państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych, w szczególności w odniesieniu do MŚP w znaczącym stopniu uczestniczących w danym działaniu, w charakterze odbiorców, podwykonawców lub innych podmiotów w łańcuchu dostaw i mających siedzibę w państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych innych niż państwa, w których podmioty wchodzące w skład konsorcjum niebędące MŚP mają siedzibę;
- (f) jakość i efektywność realizacji działania.

Artykuł 14

Stopa współfinansowania

1. Fundusz może finansować do 100 % kosztów kwalifikowalnych działania, wymienionego w art. 11 ust. 3, bez uszczerbku dla art. 190 rozporządzenia finansowego.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1:
 - (a) w odniesieniu do działań określonych w art. 11 ust. 3 lit. e) pomoc finansowa ze środków funduszu nie może przekraczać 20 % kosztów kwalifikowalnych danego działania;
 - (b) w odniesieniu do działań określonych w art. 11 ust. 3 lit. f)–h) pomoc finansowa ze środków funduszu nie może przekraczać 80 % kosztów kwalifikowalnych danego działania.
3. Stopę finansowania podwyższa się w następujących przypadkach:
 - (a) działanie podjęte w ramach stałej współpracy strukturalnej, ustanowionej decyzją Rady (WPZiB) 2017/2315 z dnia 11 grudnia 2017 r., może korzystać ze stopy finansowania podwyższonej o dodatkowe 10 punktów procentowych;
 - (b) działanie może korzystać z podwyższonej stopy finansowania, zgodnie z akapitami drugim i trzecim niniejszej litery, w przypadku gdy co najmniej 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych danego działania zostało przydzielonych MŚP, które mają siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym i które uczestniczą w danym działaniu jako odbiorcy lub jako podmioty w łańcuchu dostaw.

Stopę finansowania można podwyższyć o punkty procentowe równoważne odsetkowi łącznych kosztów kwalifikowalnych danego działania przydzielonych MŚP mającym siedzibę w państwach członkowskich lub w państwach stowarzyszonych, w których odbiorcy niebędący MŚP mają siedzibę, i uczestniczącym w danym działaniu jako odbiorcy lub jako podmioty w łańcuchu dostaw, maksymalnie o dodatkowych 5 punktów procentowych.

Stopę finansowania można podwyższyć o punkty procentowe równoważne dwukrotności odsetka łącznych kosztów kwalifikowalnych danego działania przydzielonych MŚP mającym siedzibę w państwach członkowskich lub w państwach stowarzyszonych innych niż państwa, w których odbiorcy niebędący MŚP mają siedzibę, i uczestniczącym w danym działaniu jako odbiorcy lub jako podmioty w łańcuchu dostaw;

- (c) działanie może skorzystać ze stopy finansowania podwyższonej o dodatkowe 10 punktów procentowych, w przypadku gdy co najmniej 15 % jego łącznych kosztów kwalifikowalnych przydzielone jest spółkom o średniej kapitalizacji mającym siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym;
- (d) łączne podwyższenie stopy finansowania danego działania nie może przekraczać 35 punktów procentowych.

Artykuł 15

Zdolność finansowa

Na zasadzie odstępstwa od art. 198 rozporządzenia finansowego:

- (a) zdolność finansową weryfikuje się tylko w odniesieniu do koordynatora i tylko wówczas, gdy wnioskowane finansowanie z Unii jest nie mniejsze niż 500 000 EUR. Jeżeli istnieją jednak uzasadnione wątpliwości co do zdolności finansowej, Komisja weryfikuje również zdolność finansową innych wnioskodawców lub koordynatorów wnioskujących o kwotę finansowania poniżej progu, o którym mowa w zdaniu pierwszym;

- (b) nie weryfikuje się zdolności finansowej w odniesieniu do podmiotów prawnych, których rentowność jest gwarantowana przez państwo członkowskie;
- (c) jeżeli zdolność finansowa jest strukturalnie gwarantowana przez inny podmiot prawny, weryfikuje się jego zdolność finansową.

Artykuł 16

Koszty pośrednie

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 181 ust. 6 rozporządzenia finansowego pośrednie koszty kwalifikowalne ustala się przez zastosowanie stawki ryczałtowanej wynoszącej 25 % łącznych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, z wyłączeniem bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych podwykonawstwa i wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich oraz wszelkich kosztów jednostkowych lub płatności ryczałtowych, które obejmują koszty pośrednie.
2. W ramach rozwiązania alternatywnego pośrednie koszty kwalifikowalne do maksymalnej wysokości 80 % łącznych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych mogą zostać określone zgodnie ze zwyczajową praktyką odbiorcy w zakresie księgowania kosztów na podstawie rzeczywistych kosztów pośrednich, pod warunkiem że te praktyki księgowania kosztów są akceptowane przez władze krajowe na użytek porównywalnych rodzajów działalności w dziedzinie obronności, zgodnie z art. 185 rozporządzenia finansowego, i zgłoszone Komisji.

Artykuł 17

Stosowanie jednorazowej płatności ryczałtowej lub wkładu niepowiązanego z kosztami

1. W przypadku gdy dotacja unijna współfinansuje mniej niż 50 % łącznych kosztów danego działania, Komisja może zastosować:
 - (a) wkład niepowiązany z kosztami, o którym mowa w art. 180 ust. 3 rozporządzenia finansowego, i oparty na osiągnięciu wyników mierzonych przez odniesienie do wcześniej ustalonych celów pośrednich lub przy użyciu wskaźników realizacji celów;
lub

- (b) jednorazową płatność ryczałtową, o której mowa w art. 182 rozporządzenia finansowego, i opartą na tymczasowym budżecie działania, które zostało już zatwierdzone przez organy krajowe współfinansujących państw członkowskich i państw stowarzyszonych.

- 2. Koszty pośrednie uwzględnia się w płatności ryczałtowej.

Artykuł 18

Zamówienia przedkomercyjne

- 1. Unia może wspierać zamówienia przedkomercyjne poprzez przyznawanie dotacji instytucjom zamawiającym lub podmiotom zamawiającym, zdefiniowanym w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE¹³, 2014/25/UE¹⁴ i 2009/81/WE¹⁵, które wspólnie zamawiają usługi badawcze i rozwojowe w dziedzinie obronności lub koordynują swoje procedury udzielania zamówień.
- 2. Procedury udzielania zamówień:
 - (a) muszą być zgodne z przepisami niniejszego rozporządzenia;
 - (b) mogą zezwalać na udzielenie wielu zamówień w ramach tej samej procedury (zakupy u wielu dostawców);
 - (c) zapewniają udzielenie zamówień oferentowi lub oferentom proponującym najkorzystniejszy stosunek wartości do ceny, przy jednoczesnym zapewnieniu braku konfliktu interesów.

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

¹⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

Artykuł 19
Fundusz gwarancyjny

Z wkładów do mechanizmu wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskiwaniem środków należnych od odbiorców i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia finansowego. Zastosowanie mają przepisy określone w [art. X rozporządzenia XXX (rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie w sprawie Funduszu Gwarancyjnego)].

TYTUŁ II
PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE
MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO DZIAŁAŃ BADAWCZYCH

Artykuł 22

Własność wyników działań badawczych

1. Wyniki działań badawczych wspieranych z funduszu są własnością odbiorców, którzy je generują. W przypadku gdy podmioty prawne wspólnie generują wyniki i gdy nie można ustalić ich odnośnego wkładu lub w przypadku gdy nie można wyodrębnić takich wspólnych wyników, wyniki te stanowią współwłasność danych podmiotów prawnych.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, jeżeli unijnego wsparcia udziela się w formie zamówień publicznych, wyniki działań badawczych wspieranych z funduszu są własnością Unii. Państwa członkowskie i państwa stowarzyszone korzystają – bezpłatnie i na pisemny wniosek – z praw dostępu do wyników.
3. Wyniki działań badawczych wspieranych z funduszu nie mogą podlegać kontroli ani ograniczeniom ze strony niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny, również w zakresie transferu technologii.
4. W uzasadnionych przypadkach umowa o udzielenie dotacji ustanawia prawo Komisji do otrzymania powiadomienia o przeniesieniu własności dotyczącej wyników działań badawczych wspieranych z funduszu na rzecz niestowarzyszonego państwa trzeciego lub podmiotu z niestowarzyszonego państwa trzeciego oraz do zgłoszenia sprzeciwu wobec takiego przeniesienia. Takie przeniesienie własności nie może naruszać interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obronności ani celów określonych w art. 3.

5. Organy krajowe państw członkowskich i państw stowarzyszonych korzystają z praw dostępu do sprawozdania specjalnego z projektu, który otrzymał finansowanie unijne. Takie prawa dostępu przyznawane są nieodpłatnie i przekazywane przez Komisję państwom członkowskim i państwom stowarzyszonym po zapewnieniu wprowadzenia odpowiednich obowiązków zachowania poufności.
6. Organy krajowe państw członkowskich i państw stowarzyszonych korzystają ze sprawozdania specjalnego wyłącznie do celów związanych z wykorzystaniem przez siły zbrojne lub służby bezpieczeństwa lub służby wywiadu, bądź na rzecz tych sił lub służb, w tym w ramach ich programów współpracy. Takie wykorzystanie obejmuje między innymi – choć nie tylko – analizę, ewaluację, ocenę, badania, projektowanie oraz akceptację i certyfikację produktów, obsługę, szkolenia oraz usuwanie, a także ocenę i opracowanie wymogów technicznych na potrzeby zamówień.
7. Odbiorcy nieodpłatnie przyznają unijnym instytucjom, organom i agencjom prawa dostępu do wyników działań badawczych wspieranych z funduszu na należycie uzasadnione potrzeby opracowania, realizacji i monitorowania istniejących polityk lub programów Unii w dziedzinach ich kompetencji. Takie prawa dostępu są ograniczone do zastosowania niekomercyjnego i niekonkurencyjnego.
- 8a. Przepisy ustanowione w niniejszym rozporządzeniu nie wpływają na eksport produktów, wyposażenia lub technologii obejmujących wyniki działań badawczych wspieranych z funduszu, ani na swobodę państw członkowskich co do ustalania polityki dotyczącej eksportu produktów związanych z obronnością.

- 8b. Dowolne co najmniej dwa państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone, które – wielostronnie lub w ramach Unii – wspólnie zawarły co najmniej jedną umowę z co najmniej jednym odbiorcą w celu dalszego wspólnego opracowania wyników działań badawczych wspieranych z funduszu, korzystają z praw dostępu do tych wyników będących własnością takich odbiorców, które są niezbędne do wykonania umowy lub umów. Takie prawa dostępu udzielane są nieodpłatnie i na podstawie szczegółowych warunków mających zapewnić, by prawa te były wykorzystywane wyłącznie na użytek danej umowy lub umów i by wprowadzone zostały stosowne obowiązki zachowania poufności.

TYTUŁ III
PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO DZIAŁAŃ
ROZWOJOWYCH

Artykuł 23

Dodatkowe kryteria kwalifikowalności

1. Konsorcjum wykazuje, że koszty działania, które nie są objęte wsparciem Unii, zostaną pokryte za pomocą innych środków finansowania, takich jak wkłady państw członkowskich lub państw stowarzyszonych bądź współfinansowanie przez podmioty prawne.
2. Działania, o których mowa w art. 11 ust. 3 lit. d), są oparte na zharmonizowanych wymogach dotyczących zdolności uzgodnionych wspólnie przez co najmniej dwa państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone.
3. W odniesieniu do działań, o których mowa w art. 11 ust. 3 lit. e)–h), konsorcjum wykazuje za pomocą dokumentów wydanych przez organy krajowe, że:
 - (a) co najmniej dwa państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone zamierzają zamówić produkt końcowy lub wykorzystać technologię w skoordynowany sposób, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez wspólne zamówienie;
 - (b) odnośne działanie jest oparte na wspólnych specyfikacjach technicznych uzgodnionych wspólnie przez państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone, które mają współfinansować dane działanie lub zamierzają wspólnie zamówić produkt końcowy lub wspólnie wykorzystać technologię.

Artykuł 24
Dodatkowe kryteria wyboru

Oprócz kryteriów wyboru, o których mowa w art. 13, program prac uwzględnia również:

- (a) wkład w zwiększenie efektywności w całym cyklu życia produktów i technologii obronnych, z uwzględnieniem efektywności kosztowej i możliwości osiągnięcia synergii w procesach zamawiania, utrzymania i likwidacji;
- (b) wkład w dalszą integrację europejskiego przemysłu obronnego poprzez wykazanie przez odbiorców, że państwa członkowskie zobowiązały się do wspólnego wykorzystywania produktu końcowego lub technologii końcowej, bycia właścicielami tego produktu końcowego lub technologii końcowej lub ich utrzymywania w skoordynowany sposób.

Artykuł 25
Własność wyników działań rozwojowych

- 1. Unia nie może być właścicielem produktów ani technologii powstałych w wyniku działań wspieranych z funduszu, ani też nie może posiadać praw własności intelektualnej w odniesieniu do wyników tych działań.
- 2. Wyniki działań wspieranych z funduszu nie mogą podlegać kontroli ani ograniczeniom ze strony niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden pośredniczący podmiot prawny, również w zakresie transferu technologii.
- 2a. Niniejsze rozporządzenie nie wpływa na swobodę państw członkowskich co do ustalania polityki dotyczącej eksportu produktów związanych z obronnością.

3. Jeżeli chodzi o wyniki osiągnięte przez odbiorców za pomocą działań wspieranych z funduszu, oraz bez uszczerbku dla ust. 2a niniejszego artykułu, Komisja jest powiadamiana o każdym przypadku przeniesienia własności na rzecz niestowarzyszonego państwa trzeciego lub podmiotu z niestowarzyszonego państwa trzeciego. Jeżeli takie przeniesienie własności jest sprzeczne z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obronności lub z celami określonymi w art. 3, finansowanie zapewnione w ramach funduszu jest zwracane.
4. Jeżeli pomoc Unii ma postać zamówienia publicznego na analizę, państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone nieodpłatnie uzyskują, na pisemny wniosek, prawo do niewyłącznej licencji na wykorzystanie tej analizy.

TYTUŁ IV
ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE,
OCENA I KONTROLA

Artykuł 27

Programy prac

1. Fundusz jest realizowany w ramach rocznych lub wieloletnich programów prac ustanowionych zgodnie z art. 110 rozporządzenia finansowego. W stosownych przypadkach programy prac określają całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone. Programy prac określają całkowity budżet przeznaczony na transgraniczny udział MŚP.
2. Komisja przyjmuje programy prac w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 28 ust. 2.
3. W programach prac szczegółowo określa się kategorie działań, które mają być wspierane z funduszu. Kategorie te muszą być zgodne z priorytetami w zakresie obronności, o których mowa w art. 3.

W stosownych przypadkach, programy prac zawierają specyfikacje funkcjonalne oraz określają formę finansowania unijnego zgodnie z art. 8, nie uniemożliwiając przy tym konkurencji na poziomie zaproszeń do składania wniosków.

W programach prac można również uwzględnić przełożenie wyników działań badawczych wykazujących wartość dodaną już wspieranych z funduszu na fazę rozwoju.

Artykuł 28

Komitety

1. Komisję wspomaga komitet w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011. Europejska Agencja Obrony jest zapraszana do przedstawiania swoich opinii i wiedzy fachowej jako obserwator. Europejska Służba Działań Zewnętrznych również jest zaproszona do udzielania wsparcia.

Komitet zbiera się także w specjalnych składach, m.in. w celu omówienia aspektów dotyczących obronności i bezpieczeństwa, związanych z działaniami prowadzonymi w ramach funduszu.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie przedstawi opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 28a

Konsultacje z zarządzającym projektem

W przypadku gdy zarządzający projektem jest powoływany przez państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone, Komisja konsultuje się z tym zarządzającym przed dokonaniem płatności.

Artykuł 29

Niezależni eksperci

1. Komisja powołuje niezależnych ekspertów pomagających w kontroli pod kątem etyczności zgodnie z art. 7 oraz w ocenie wniosków zgodnie z art. 237 rozporządzenia finansowego.

2. Niezależni eksperci muszą być obywatelami Unii pochodzącymi z jak największej liczby państw członkowskich i muszą być wybrani na podstawie zaproszeń do wyrażenia zainteresowania skierowanych do ministerstw obrony i podległych im agencji, innych stosownych organów rządowych, placówek badawczych, uczelni, stowarzyszeń przedsiębiorców lub przedsiębiorstw sektora obronności w celu stworzenia wykazu ekspertów. Na zasadzie odstępstwa od art. 237 rozporządzenia finansowego przedmiotowy wykaz nie może być podawany do wiadomości publicznej.
3. Dane uwierzytelniające powołanych niezależnych ekspertów muszą zostać zatwierdzone przez stosowne państwo członkowskie.
4. Komitet, o którym mowa w art. 28, co roku otrzymuje informacje na temat wykazu ekspertów, aby zapewnić przejrzystość co do danych uwierzytelniających ekspertów. Komisja zapewnia również, by eksperci nie dokonywali ocen ani nie udzielali porad ani pomocy w sprawach, w przypadku których zachodzi konflikt interesów.
5. Niezależnych ekspertów wybiera się na podstawie ich umiejętności, doświadczenia i wiedzy odpowiednich do celów realizacji przypisanych im zadań.

Artykuł 30

Stosowanie przepisów dotyczących informacji niejawnych

1. W ramach zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia:
 - (c) każde państwo członkowskie zapewnia, by stopień ochrony informacji niejawnych Unii Europejskiej, jaki oferuje, był równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu w przepisach bezpieczeństwa Rady określonych w załącznikach do decyzji 2013/488/UE¹⁶;
 - (a1) Komisja chroni informacje niejawne zgodnie z przepisami bezpieczeństwa określonymi w decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE;
 - (c) osoby fizyczne mieszkające w państwach trzecich i osoby prawne mające siedzibę w państwach trzecich mogą mieć do czynienia z informacjami niejawnymi UE dotyczącymi funduszu, wyłącznie jeżeli w tych państwach podlegają one przepisom bezpieczeństwa zapewniającym stopień ochrony co najmniej równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu przez przepisy Komisji dotyczące bezpieczeństwa określone w decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444 oraz przepisy Rady dotyczące bezpieczeństwa określone w decyzji 2013/488/UE;
 - (c1) równoważność przepisów bezpieczeństwa stosowanych w państwie trzecim lub organizacji międzynarodowej określa się w umowie o bezpieczeństwie informacji, obejmującej – w stosownych przypadkach – kwestie bezpieczeństwa przemysłowego, zawieranej między Unią a takim państwem trzecim lub organizacją międzynarodową zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 218 TFUE oraz z uwzględnieniem art. 13 decyzji 2013/488/UE;

¹⁶ Dz.U. L 274 z 15.10.2013, s. 1–50.

- (d) bez uszczerbku dla przepisów art. 13 decyzji 2013/488/UE oraz przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa przemysłowego określonych w decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444, osoba fizyczna lub osoba prawna, państwo trzecie lub organizacja międzynarodowa mogą uzyskać dostęp do informacji niejawnych Unii Europejskiej w przypadku uznania tego za konieczne na podstawie analizy poszczególnych przypadków, stosownie do charakteru i treści takich informacji, zasady ograniczonego dostępu oraz tego, w jakim stopniu jest to korzystne dla Unii.
2. W przypadku gdy działania obejmują informacje niejawne, wymagają ich lub takie informacje zawierają, odpowiedni organ finansujący określa w zaproszeniu do składania wniosków/dokumentach zamówienia środki i wymogi niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa takich informacji na wymaganym poziomie.
 3. Komisja tworzy zabezpieczony system wymiany w celu ułatwienia wymiany informacji szczególnie chronionych i niejawnych między Komisją i państwami członkowskimi a państwami stowarzyszonymi oraz, w stosownych przypadkach, wnioskodawcami i odbiorcami. System uwzględnia krajowe przepisy państw członkowskich dotyczące bezpieczeństwa.
 4. Pochodzenie nowych informacji niejawnych wytworzonych w trakcie realizacji działania badawczego lub rozwojowego nie wpływa na zastosowanie lub eksport produktów związanych z obronnością przez państwa członkowskie, na terytorium których mają siedzibę odbiorcy.

Artykuł 31

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki na potrzeby monitorowania realizacji i postępów funduszu w osiąganiu celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3 przedstawiono w załączniku.

2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów funduszu w osiągnięciu jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 36 w celu zmiany załącznika przez dostosowanie lub uzupełnienie zawartych w nim wskaźników, jeżeli uzna to za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.
3. Komisja regularnie monitoruje realizację funduszu oraz sporządza coroczne sprawozdanie z poczynionych postępów, również w odniesieniu do wdrażania zebranych i zgłoszonych doświadczeń i wniosków oraz wdrożonych doświadczeń i wniosków odnoszących się do Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego i działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością. W tym celu Komisja wprowadza niezbędne mechanizmy monitorowania.
4. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia, by dane na potrzeby monitorowania realizacji funduszu i jego wyników były gromadzone w sposób wydajny, skuteczny i terminowy. W tym celu na odbiorców środków unijnych nakłada się proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 32

Ocena funduszu

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa funduszu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat jego realizacji, jednak nie później niż cztery lata od dnia rozpoczęcia jego realizacji. Sprawozdanie z oceny śródkresowej będzie w szczególności obejmowało: ocenę zarządzania funduszem, z udziałem niezależnych ekspertów; wskaźniki realizacji; wyniki wyboru projektów, z uwzględnieniem poziomu uczestnictwa MŚP i spółek o średniej kapitalizacji oraz stopnia ich udziału transgranicznego; wskaźniki zwrotu kosztów pośrednich zdefiniowanych w art. 16; oraz finansowania przyznanego zgodnie z art. 195 rozporządzenia finansowego; jak również informacje na temat krajów pochodzenia odbiorców i, w miarę możliwości, podział wytworzonych praw własności intelektualnej, do dnia 31 lipca 2024 r. Komisja może przedłożyć wnioski dotyczące ewentualnych odpowiednich zmian do niniejszego rozporządzenia.

3. Po zakończeniu okresu realizacji, lecz nie później niż cztery lata po dniu 31 grudnia 2027 r., Komisja przeprowadzi ocenę końcową realizacji funduszu. Sprawozdanie z oceny końcowej zawiera wyniki realizacji oraz, w miarę możliwości ze względu na ramy czasowe, skutki funduszu. W sprawozdaniu – przygotowanym na podstawie odpowiednich konsultacji z państwami członkowskimi i państwami stowarzyszonymi oraz najważniejszymi zainteresowanymi podmiotami – ocenia się w szczególności postępy w osiąganiu celów określonych w art. 3. Pomoże ono również wskazać dziedziny, w których Unia jest uzależniona od państw trzecich pod względem rozwoju produktów i technologii obronnych. W sprawozdaniu analizuje się także transgraniczny udział, w tym MŚP i spółek o średniej kapitalizacji, w projektach realizowanych w ramach funduszu, a także integrację MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w globalnym łańcuchu wartości oraz wkład funduszu w eliminowanie braków wskazanych w planie rozwoju zdolności. Ocena musi również zawierać informacje na temat krajów pochodzenia odbiorców oraz, w miarę możliwości, na temat rozdystrybuowania wygenerowanych praw własności intelektualnej.
4. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi uwagami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 33

Audyty

Audyty dotyczące wykorzystania wkładu Unii przeprowadzane przez osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub organy Unii, stanowią podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. 127 rozporządzenia finansowego. Europejski Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki wszystkich dochodów i wydatków Unii zgodnie z art. 287 TFUE.

Artykuł 34

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także – w stosownych przypadkach – przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary administracyjne i finansowe.
2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy są uprawnieni do przeprowadzania audytu lub – w przypadku organizacji międzynarodowych – uprawnieni do weryfikacji, zgodnie z umowami zawartymi z tymi organizacjami, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują unijne środki finansowe na podstawie niniejszego rozporządzenia.
3. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹⁷ oraz w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96¹⁸, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie naruszające interesy finansowe Unii, w związku z finansowaniem unijnym lub gwarancją budżetową na podstawie niniejszego rozporządzenia.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

¹⁸ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, w umowach o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, zamówieniach, umowach o udzielenie dotacji i decyzjach o udzieleniu dotacji, wynikających z wykonania niniejszego rozporządzenia, zamieszcza się postanowienia wyraźnie upoważniające Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów i dochodzeń zgodnie z ich odpowiednimi uprawnieniami. Obejmuje to postanowienia zapewniające, by wszelkie osoby trzecie zaangażowane w wykonywanie środków finansowych Unii lub operacji finansowania objętej, w całości lub w części, wsparciem w postaci gwarancji budżetowej, przyznawały równoważne prawa.

Artykuł 35

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich wyników) poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej. Możliwość publikacji prac naukowych opartych na wynikach działań badawczych reguluje umowa o finansowaniu lub umowa w sprawie finansowania.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z funduszem, jego działaniami i wynikami. Zasoby finansowe przydzielone na fundusz przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.

TYTUŁ V
AKTY DELEGOWANE, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 36
Akty delegowane

1. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 31, powierza się Komisji na czas nieokreślony od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
2. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 31, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
3. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 31 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 37

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) 2018/1092 (Europejski program rozwoju przemysłu obronnego) traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 38

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1092, a także działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia oraz do ich wyników.
2. Pula środków finansowych przeznaczonych dla funduszu może również obejmować wydatki na pomoc techniczną i administracyjną na potrzeby zapewnienia przejścia między funduszem a środkami przyjętymi w ramach jego poprzedników, Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego oraz działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością.
3. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 4 ust. 4, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r.

Artykuł 39
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Stosuje się je od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

W imieniu Rady

Przewodniczący

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIKI
WSKAŹNIKI ODZWIERCIEDLAJĄCE POSTĘPY FUNDUSZU W ODNIESIENIU DO
REALIZACJI JEGO CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH

Cel szczegółowy określony w art. 3 ust. 2 lit. a):

Wskaźnik 1 Uczestnicy

Stosowana miara: Liczba uczestniczących podmiotów prawnych (według wielkości, typu, przynależności państwowej)

Wskaźnik 2 Badania realizowane w ramach współpracy

Stosowana miara:

2.1 Liczba i wartość finansowanych projektów

2.2 Współpraca transgraniczna: udział zamówień udzielonych MŚP i spółkom o średniej kapitalizacji, z podaniem wartości zamówień udzielonych w ramach współpracy transgranicznej

2.3 Udział odbiorców, którzy nie prowadzili działań badawczych o zastosowaniach w dziedzinie obronności przed wejściem funduszu w życie

Wskaźnik 3 Produkty innowacyjne

Stosowana miara:

3.1 Liczba nowych patentów będących wynikiem projektów wspieranych z funduszu

3.2 Zagregowana dystrybucja patentów pomiędzy spółki o średniej kapitalizacji, MŚP i podmioty prawne niebędące ani spółkami o średniej kapitalizacji, ani MŚP

3.3 Zagregowana dystrybucja patentów w podziale na państwa członkowskie

Cel szczegółowy określony w art. 3 ust. 2 lit. b):

Wskaźnik 4 Rozwój zdolności oparty na współpracy

Stosowana miara: Liczba i wartość finansowanych działań służących eliminowaniu braków w zdolnościach, wskazanych w planie rozwoju zdolności

Wskaźnik 4a Stałe wsparcie w całym cyklu badawczo-rozwojowym

Stosowana miara: Obecność – w ramach istniejących informacji – praw własności intelektualnej lub wyników wytworzonych w ramach wcześniej wspieranych działań

Wskaźnik 5 Tworzenie/wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy

Stosowana miara: Liczba wspieranych pracowników zajmujących się badaniami i rozwojem w dziedzinie obronności, w podziale na państwa członkowskie
